

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Másfelől: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— nov. 28.

(Nincsenek madaralk.) Már mint az olaszoknak alighogy van éneklő madaruk. Épp most beszéli egy Olaszországban járt tárcairó, hogy Olaszország bübájós vidékein csak alig-alig hallani éneklő madarat. A jó olaszok a dalt magok szolgáltatják, a dalos madarakat ellenben felhasználják pecsenyének. Ilyen vaskos próza uralkodik hát a költés et klasszikus hazájában. Ez a sivár állapot emlékeztet bennünket arra, hogy mi magyarok, az apró madarakat ugyan nem lakmározzuk fel (megutálnók az ilyen embert) de megesszük, elpusztítjuk a mi gyönyörűséges népdalainkat. Megette azokat az operette és az orfeum, már a falukon általában a tözsgyökeres magyar nép körében is járja az operettek banális keringője és a kuplé, Budapesti ó budai és terézvárosi „magyar népdalait” éneklő és utánozza a nép, a cigány pedig becsúgyát találja az ilyen silányságok, no meg a két régi jó nótából összetákolt harmadik rossznak a kornyikáltságában. — Segíteni kellene ezen a bajon. Debrecenben például követelni kell a színháztól a népsziműve, a cigánytól a törülközőt magyar népdalt, hogy a magyar népköltészet dalos madara ismét szárnyra keljen és felcsattanjon, az idegen nóta festett

tollu madarát pedig, a ki csinálta, az egye meg, mint az olasz a maga éneklő kis madarait!

(A nemzetközisek.) A nemzetközi urak szép előhaladást eszelekesznek. Jakabékat kinevezték Budapesten és kifogják a vidéken is nevezni megyei bizottsági tagoknak. Értsék meg egymást végre valahára a király és a nemzet, másként az uralkodóból a két állam nemzetközi uralkodója lesz, a nemzet pedig a nemzetközi kommandó alá kerül. Mert ez a három fogalom: haza, király és nemzetköziség sehogysem hajznak egymással. Tegyük meg, mielőtt Izrael Jakab ur foglalja el Magyarország nádori székét.

Haldokló istenek.

— nov. 28.

(H. I.) A régi jó görög világban az emberiséget vezető eszmék nem voltak oly rideg, test nélkül való elvont alakok, mint manap. Az emberiségnek fiatalabb volt a kedélye, a kedves eszméket pedig bájos emberi alakba öltöztette, csodálatos szép külsőt adott rájuk, felültette őket a felhőkkel takaródzó Olympus hegyére, szóval isteneket teremtett belőlük.

Ha a mi korunk nagy eszméi is ilyen istenek volnának, nagy szomorú-

ság ülne a magyar Olimpuson. Elmondának a költők, hogy megszünt a hangos vigasság, gyászban ülnek a fényes istenek, mert a legnagyobbak, a leg-hatalmasabbak haldokolnak. Hasztalan hirdette a jámbor hit, hogy az istenek halhatatlanok, bizony reájuk is lesújtott a keserű végzet, ők is haldokolnak.

A halálos dőfés legelőször a legbüszkébbet érte. Ennek az istennek pompás temploma ott áll a Duna partján, de csarnokait nem járja senki. Hiába építette oda hódolata jeléül a nemzet. A parlamentárizmus nagy eszméjét allattomos dulakodók orvul megsebesítették, kidöntötték isteneink fényes sorából. Kegyetlen és lelkiismeretlen tett volt ez, merénylet a magyar nemzet egyik szeretett istensége ellen.

Halálra szánták más nagy ideálunkat is. A magyar legnagyobb történelmi dicsősége, hogy évszázadokon keresztül katonai erényeivel mentette meg a nyugat népeit kelet pusztító hadainak mindent elsőpró áradatától. Kiváló haditettek és nagy hadvezérek egész sora díszíti multunk történetét. Amióta Ausztria velünk egy uralkodó alatt áll, nincs e két birodalomnak egyetlen egy nevezetes haditette sem, melyben a magyarságnak nevezetes, döntő szerep

Krauser ur!

— Irta: Jablonoxay Kálmán. —

A törzsasztalnál Kalácsi Alfréd elnököl. Elnöki beszédében kitér a főispán kinevezése ellen, de legdühösebb azért a világra szóló tréfaság miatt, hogy a mostani kormány csupa névtelen hősöket jelöl ezen legalább is jól fizetett posztóra.

Nill Jónás, a társulat legvastagabb tagja megjegyzi:

— Olyat neveznek ki, a milyent kapnak, a mai kor szelleme a főispáni székbe más fajtákat nem igen ültethet!

— Igazsága van Jónás barátunknak — kiáltá Lator Mór venyige termelő; az eddigi jelöltek is mindebből a fajtából valók. Teszenek figyelembe venni némileg a helybeli jelöléseket! nem furcsaság az? Ha bort nem termelnék, vízzel apasztanám honfiai fájdalmaimat!

— Vizzel? fogadja az ur sajrátomat — kiálta közbe Járásai Lipót a halott lajtorozó! — Az öreg apám is undorodott a vizes edényről.

— Elég az hozzá — mondá Vadas János független vesér — csunyan le van a magyar sajnálva. Ha Melasz Samu barátom nem beszélné tele néha néha a fejert holmi

takarmány vegyüléssel, bizony mondom magam is tüzet kiáltanék...

— Tüzet! harsogá Hangoz Balázs rendőrkapitány, azt én szítom csak igazán! Eljjen a honfiai tűz!

A többiek erre a következőket kiáltották:

Vecsery Zalán: Eljjen Tisza István!
Penge Ernő: Eljjen a kukó agár és a kardalonsók!

Járásai Lipót: Eljjen a halál!
Lator Mór: Eljjenek a csalfaasszonyok!
Vadas János: Eljjen a feketeföld!
Nill Jónás: Eljjen a tisztaság!
Melasz Samu: Eljjen az erőtakarmány!
Iván szerkesztő: Eljjen Jászi Victor.
Szeles Ruzsi: Eljjen a hozomány!
Amerikán Gyuszi: Eljjen Főti Frida!
Birgli Jáfet: Vesszen az árverés!
Hidas Pepi: Eljjen én!
Hidas Ábrahám: Eljjen a talmud!

Mindenki megéjenezte már a saját imádságát, csak Kéki Gyuri halgat, nagy füstfelhőket bocsájva ki szivarjából. Hát Kéki Gyuri kit fog megéjenezni — kérdik mindnyájan.

Kéki mosolyogva hallgatott; a kiró! ő gondolkozott, annak a nevéit itt nem volt szabad még csak képletben sem megemlíteni.

— Edém — mézem — fordula Kéki felé az örök mosolygó Járásai Lipót majd

éjenezek én helyetted... Eljjen a szép Krau...

— Kéki háta mögött ugyanezen pillanatban, a midőn egy szép asszonynak a nevéit akarták kikiáltani, hordár jelent meg; egy sürgős levelet kézbesített Kékinek.

Kéki a levelet gyorsan bontotta fel és magában olvasá:

„Tisztelt Uram!

Halaszthatatlan magán ügyben még ez órában óhajtanék önnel beszélni. Várom irodámban.

Tisztelettel:

Krauser Willibald.

A törzs asztal tagjai csendben várakoztak Kéki esetleges megjegyzésére. Az arcának vonásából szerették volna kiolvasni annak a levélkének a tartalmát! De Kéki néma maradt; a mosoly elhagyta ugyan ajakát, de szeméi semmit el nem árultak.

— Mondja meg a levél írójának — fordult a várakozó hordárhoz — hogy azonnal ott lesznek.

— Hova mégysz? kiálták a kíváncsibb cimborák; ne menj — maradj... még a fejed nélkül találsz vissza jönni... Az az asszony csakugyan a sirba csalja — nem jó vége lesz ennek a szerelemnek... stb. Ilyen megjegyzések kíséretében, Kéki Gyuri elhagyta a kanabokák asztalát.

* * *

Legjobb téli cipők GLÜCK EDÉNÉL KAPHATOK.

oltoson csak

Piac és Kossuth-u. sarok. Kistemplommal szemben.

ne jutott volna. Mégis megtagadták a magyar hadi erényeket!

A harmadik megtámadott ideál a sajtó és a gyülekezési szabadság. Belekergették a sajtót abba a veszedelmes helyzetbe, hogy izgatott hangulatában megfélemledik a köteles törvényiszteletről, olyan intézmények birálatába bocsátkozik, melyek fölött nincs joga kritikát gyakorolni. A gyülekezési szabadságot azzal a veszedelmes fegyverrel korlátozzák, hogy egymás ellen uszítják a mesterségesen felszított ellentéteket.

De a legnagyobb veszedelemben az állam létének alapja, a törvény forog. A féktelen és zavaros idők megsemmisítik a magyar népben a törvényes rend iránt való érzéket. Az évek óta huzódó keserves harc sebesültjei között ez a legveszedelmesebb beteg. Az egész állami élet sínylik vele, minél tovább tart betegsége az államnak, annál több szerve lesz használhatatlanná.

Ilyen általános zűllés és pusztulás terjedt szét Magyarországon, hol még néhány esztendővel ezelőtt a béke szelid építő munkája folyt. Ki ennek az oka? A magyar nemzet bizonyára nem, mert hogyan képzelhető, hogy egy nemzet ilyen vakon ássa a saját sirját?

E szomorú eredmények lelkiismeretlen okozói azok az emberek, akik nem törődnek azzal, ha hazájuk elpusztul, csak ők boldoguljanak. Ahhoz nincs erkölcsi bátorságuk, hogy együtt szenvedjenek a nemzettel, de ahhoz van lelkiismeretük, hogy saját hasznukért eladják a nemzetet. Ezek az emberek ölik a mi nagy ideáljainkat, mert ha nem akadna Magyarországon ember erre a szomorú szerepre, nem lehetne a magyar nemzet ellen való küzdelmet tovább folytatni és vagy kilépne az

abszolutizmus hazug leple alól és nyílt fegyverekkel küzdene, ország-világ előtt kitarva a monarkia szégyenét, megölné végleg monarkiánk hanyatló tekintélyét, vagy kénytelen lenne letenni a fegyvert olyan nemzet akarata előtt, amelyben egyetlen áruló sem találtatott.

Politikai hírek.

— **A verbói mandátum.** Az általános képviselőválasztás alkalmával a verbói kerületben Rudnyánszky György volt főszolgabíró szabadalvú párti jelölt győzött Dr. Markovics Gyula néppártival szemben 94 szótöbbséggel. A kisebbségben maradt párt képviselői támadták meg Rudnyánszky mandátumát íratás, etetés, preszió és fenyegetéssel vádolván a győztes pártot, továbbá Klobusitzky Károly választási és Bok Gáza küldöttségi elnökök.

A kir. Curia az április végén tartott tárgyaláson helyt adott a kérvénynek s a pozsonyi ítélő tábla egyik bíróját bizta meg a vizsgálat megejtésével. A vizsgálat befejeztével, a kir. Curia a tárgyalás folytatását december 13-ára tűzte ki. A peticio első adója Losonczy Ödön bírósága lesz.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 28.

A hivatalos közlöny mai száma új főispáni kinevezéseket közöl. Ezen kinevezések a félhivatalos szerint azt dokumentálták, hogy a kormány halad tovább azon az uton, melyen megindult.

(A koalíció hangulata)

A koalíció hangulata nyugodt, az eseményeket türelmesen szemléli és a kormány hatalmaskodása nem látszik megingatni ellenállását. A vezérő bizottság egyik tagja erre nézve a következőket mondotta:

— Világos most már, hogy a kormány árkon-bekron keresztül rohan és mindent

elkövet, hogy bennünket letiporjon. Csak hogy mi ellenállunk. Az országos anarkiáért nem mi vagyunk felelősek, hanem a kormány. A nyomort és szenvedést céltudatosan készíti elő, de utóvégre nem lehet ezt a végleteknél vinni. A koalíció mindent megtesz és eszközei között valószínűleg ott lesz az is, hogy december 19-én az elnapolás dacára együtt maradunk.

(Haladó-párti nézet.)

Ezzel a koalíciós felfogással szemben nem lesz érdektelen tudni, hogy miképp vélekednek a mostani küzdelemtől a másik táborban, a haladó-pártban. Alkalmunk volt beszélgetni a pártunk egy számottevő tagjával, aki elmondotta, hogy a küzdelmet a kormány végig folytatja. Tiszta lelkiismerettel teszi, amit tesz. Vállalkozása minden nap az ember előtt kell, hogy indokolt legyen. Bécsben a katonai kérdések dolgában a legmerevebb álláspontra helyezkedtek. Ki van zárva, hogy megadják a vezényszót vagy még csekélyebb nemzeti engedelményt. Most tessék elképzelni, hogy minő nagy vívmány, a kormánynak népi jogokkal telített programja, amely ha keresztülvitelnék a szó legszorosabb értelmében évekig boldogítaná az országot. Nos, ha az ország ma idegenkedik ettől a programtól, a kormány csakugyan nem tehet róla. Kénytelen dolgozni a rendelkezésére álló eszközökkel. De erős a mi hitünk, hogy nem sok idő fog betelni és az egész ország a mi pártunkon lesz.

(Széll előtérben.)

Mint értesülünk, koalíciós körökben mozgalom támadt, hogy rábíráják Széll Kálmánt arra, hogy vegye kezébe a kibontakozás fonálát. Ebből azonban aligha lesz valami, mert Széll Kálmán már ismételtén kijelentette, hogy ő nem akarja magát beárthatni a mostani lehetetlen helyzetbe.

(Galíciai mozgósítások.)

A „Fremdenblatt“ írja: Nemrég lengyel lapok azt a hírt hozták, hogy Galíciai

Óra múlva szemben állottak egymással Krauser és Kéki.

Mind a kettő tudta, hogy mit akarnak, de egyik sem találta el a kezdő betűket. Végre hosszas hallgatás után Krauser szólalt meg.

— Gondolja uram? miért kérétem ide?

— Fogalmam sincs róla...

— Lehetséges... hiszen ösmeri a feleségemet!

— Ó nagyságát van szerencsém ös mérni, de azt hiszem, hogy ez az ügy nem tartozik az ön irodájához!

— Sőt ellenkezőleg... nagyon is ide tartozik! Mi kereskedők mindent az irodából rendezünk, még a szerelmet is — még a házasságtörés megbüntetését is.

Kéki kissé meghökkent és kíváncsi bátorsággal nézett a Krauser hideg vonásába.

— Nézze uram — folytatá Krauser, mintha csak valami kereskedelmi ügylet lebonyolításába fogna — én tudok mindent. Maga Krauserné bevallotta nekem, hogy önek a szeretője. Ne próbáljon letagadni semmit, ne is mentegesse magát, hiszen az ilyen eljárás nem is illenék az ön jelleméhez. Egyszóval tudok mindent — ismétlé nyomatékosan; többet, mint a meenyit egy férjnek szabad tudnia. De ez most nem tartozik a dologra. Nekünk tisztáznunk kell a helyzetet botrány nélkül, mert be kell látnia, hogy a

kereskedőnek a jó hírneve az első. Tehát a Krauserné mondása szerint ezen órában ő az ön kedvese! Az öné, tehát nem az ön felesége, mert nekem más ember szeretője felesége nem lehet. Tagadja ön ezen állítást?

Kéki halgatott; botja végével kopogtatta a fényesre csiszolt padlót.

Krauserné hozománya — folytatá Krauser ur nagyon, de nagyon köznap stílusban 40.000 korona — ez az összeg az üzletben fekszik, hirtelen ki sem adhatom. Mit gondol ön? ilyen nagy pénzt lehet azonnal folyósítani? Nekem nagy házam van, mégis megrendülne bele. Kérem, akarja hogy rövid idő alatt kiadjam a nőm hozományát?

Kéki kezdte a türelmét veszíteni, de még most sem válaszolt.

— Két gyermek is van — hát azokkal mi lesz? — Kérdé mind haragosabban Krauser. Elvégre is az ön nevem alatt vannak elkönnyelve, nem vonom azonban kétségbe, hogy lehetnek azok a másé is. Hanem azokról mégis csak gondoskodni kell!

Kéki dühösen ugrott fel a recsegő iroda székről; oda lépett Krauser elébe és fenyegető hangon majd nem az arcába vágta:

— Meddig fog még az ur karatolni?

— Tessék még, én karatolok! — kiáltá néhány lépést retirálva Krauser; még önnök áll feljebb! — Elcsábítja a feleségemet, elrabolja a hozományát, melyet én mint

igazi gavallér kiakarok adni minden törvényes hercehurca nélkül a gyermekek felől mint jó ember érdeklődöm és még én karatolnék? Furesa egy ember ön Kéki ur... mondhatom nagyon furesa...

— A felesége mondta önnök — dörgé most Kéki — hogy én ötlet elcsábítottam?

— Igenis! Ó mondta!

— Azt is ő mondta, hogy a hozományát vissza kell adnia?

— Azt is!

Na hát akkor ha ezeket mind ő nagysága mondta... akkor minden az utolsó szóig igaz — Egy olyan asszony mint Krauser Willibaldné nem mondhat valótlanosságot.

Nyomban ezen szavak kiejtése után kinyílik az irodába szolgáló kis raktár ajtó. Azután belép rajta... Krauserné!

Végig néz a két feldühödött emberen, aztán percekig küzdve megnevezhetlen zavarával egyszerre el kacagja magát.

Mind a két férfi szobrokká merevedve a váratlan látogatástól — Kimaradt szemekkel bámulják a kacagó asszonyt.

Az asszony csak kacagott, mintha csiklandozták volna. — Szemei pajkosan tapadtak a férj alakjára. Kékinek futó tekintet sem jutott.

— De hát mit nevet maga — kérdé

Ora, ékszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagy-
Debrecenben egyedül Lőkövits tarthatja szem előtt! közönség érdekeit

ában mozgósítások vannak folyamatban, a melyek ellensúlyul szolgáljanak Németország beavatkozásával szemben, a mit hírszerint az orosz- lengyel ügyekben szándékozik tenni. A „Fremdeablatt” illetékes helyről úgy értesül, hogy ez a hír a maga egészében koholmány. Sem Galiciában, sem a monarchia más részében mozgósítások, vagy hasonló katonai intézkedések nem fordulnak elő és így minden mozgósítás céljára vonatkozó kombináció légből kapott.

(A komáromi főispán fogadtatása.)

Felhivatalosan közlik, hogy délelőtt háromnegyed 10 órakor érkezett Komáromba Kubinyi Géza főispán. Az állomáson nagy küldöttség fogadta nagy közönség jelenlétében Farkas Géza városi helyettes polgármester üdvözölte a főispánt, ki hazafias beszéddel válaszolt, a melyben azt mondta, hogy arra törekszik, hogy a béke helyreállításával királynak és hazának egyaránt hasznos szolgálatot tegyen. A beszédet zajosn megélejtették; ezután megindultak körülbelül 50 kocsi a város fele, voltak az egész tanács és a város előkelőségei. Az uton több erkélyről a hölgyek virágot dobáltak a főispán kocsijára. A főispán a kocsi mellé esett virágokért mindannyiszor lezárt és megköszönte a szíves ovációt. Az egész bevonulás minden zavar nélkül történt, csupán két házra tűztek ki fekete lobogót. Bár a megye közönsége elhatározta, hogy testületileg nem fogadja a főispánt, mégis a vidék előkelőségei közül voltak kinn az állomáson.

(Csanádmegye közgyűlése.)

Csanádvármegye ma délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Hervay István alispán elnöklésével. Az alispán megnyitja a közgyűlést és jelenti, hogy Meskó Sándor főispánt állásától felmentették és így az ő helyettesítésével az alispán elnököl. Azután az állandó választmány javaslata került tárgyalás alá, a melynek első része a megye

dotációjának megvonásáról szól, másik része pedig az újonnan kinevezett főispán bojkottjáról. A közgyűlés az állandó választmány javaslatait elfogadta és ehhez képest kimondta, hogy a dotáció megvonása folytán a tisztviselők fizetését dec. 1-étől kezdve beazünetetik a kinevezendő új főispánnal szemben hivatali és társadalmi téren a legszigorubb bojkottot határozzák el. Felhívják az alispánt, hogy mielőtt a kinevezés megérkezik a megyéhez, hívjon össze rendkívüli közgyűlést. Minthogy a főispáni lakás megürült, azt hivatalnokoknak bocsátották rendelkezésre és a mennyiben azokat a lakás használatában bárki korlátozni akarná, felhívják az alispánt, hogy e tekintetben semmi irányban se korlátoztassa magát az esetleg szükséges kárhatalom igénybevételére nézve. A közgyűlésen Justh Gyula képviselőnazi elnök is felszólalt és azt mondja, hogy a közgyűlési határozat könnyen félreértésre adhatna okot és könnyen úgy látszanék, mintha a mai közgyűlés határozata ellentétben állana a májusi közgyűlési határozattal, a melyben a vármegyei tisztviselőket anyagilag kártalanítják. A mai közgyűlés csupán azért szünteti meg a tisztviselők fizetését, mert a törvényhatósági bizottságnak nincs joga a dotáció megvonása miatt panaszt emelni a közigazgatási bíróságnál és így az egyes tisztviselőket értesíti a fizetések beazüneteléséről, hogy ezek azután panaszszal élhessenek a közigazgatási bíróságnál. A vármegyei tisztviselők a határozat első részénél nem szavazhattak. A második részénél azonban, a melynél már szavazhattak volna, többen tartózkodtak a szavazástól. E miatt a közgyűlés ama vármegyei tisztviselőket bojkottálását is kimondta, akik a főispán bojkottálását nem szavazták meg.

(Ellenálló vármegyék és városok)

Cegléd város mai közgyűlésén 100,000 koronát bocsátott a pestmegyei 65 ös bizottság rendelkezésére, hogy az a tisztviselők kártalanítására szol-

gájon fedezetül. — Nógrádmegye mai közgyűlésén kimondották, hogy Berchthold gróf, új főispánt nem igtatják be. A főispáni lakást és hivatalt lepecsételik. — A tisztviselők kártalanítására eddig 100,000 korona áll rendelkezésre. — Bácsmegye mai közgyűlésén Latinovics Pál főispán bejelentette, hogy állásától megválnak.

(A vezérőrbizottság.)

A szövetséget ellenzék vezérőrbizottsága legközelebb december ötödikén ülésezik, amikor állást foglal a kormány legutóbbi intézkedéseivel szemben. December hatodikán pedig az összes ellenzéki pártok plenáris értekezletet tartanak.

(Főváros közgyűlésének határozata.)

A főváros ma megtartott rendkívüli közgyűlésén hosszas vita után 133 szóval 100 ellenében elfogadták a tanács javaslatát, mely szerint az önként befizetett adókat nem szolgáltatják be az állampénztárba.

(A belügyminiszter Pestvármegye törvényhatóságához.)

A belügyminiszter rendeletet intézett Pestvármegye törvényhatóságához, melyben a vármegye tegnapi közgyűlésének azon határozatát, melylyel a felfüggesztett Fazekas Agoston főjegyzőt állásába visszahelyezték és a helyettes főjegyzőt el nem ismerik, továbbá Vigyázó grófnak alispánná való kinevezését nem semmisítette meg.

Pestvármegye eseményei.

— nov. 28.

A vármegyei házában a tegnapi viharos, eseménydús nap után ma nagy a csend. A tisztviselők reggel pontosan megjelentek. Dubraviczky és Agorasztyó jegyzők kijelentették, hogy a beérkezett aktákat pontosan elvégzik, mert ezzel tartoznak a vármegye köznevelésének. Az a cél vezet a tisztviselőket, hogy a közönségből senki se szenvedjen kárt.

Fazekas Agoston a megye tegnapi közgyűlésén visszahelyezett főjegyző ma elkészítette a közgyűlés jegyzőkönyvét, ezt belesietették, aláírták gróf Vigyázó Ferenc alispán helyettesével és még a mai nap folyamán felterjesztették a belügyminiszterhez. Mátyuk Károly alispáni titkár ma is felbontotta a postát és dacára a tiltó rendeletnek, kiosztotta a referenseknek anélkül, hogy Rómer a főjegyző helyettes tudott volna róla.

Hír szerint a belügyminiszter még ma megsemmisíti gróf Vigyázó Ferencnek alispáni helyettesé történt megválasztását, továbbá a közgyűlés azon határozatát, hogy Fazekas Agostont hivatalába visszahelyezi. Délelőtt 11 órakor a tisztviselők körében elterjedt a hír, hogy gróf Vigyázó Ferenc, az új alispáni helyettes megérkezik a megyeházára. Nyomában testületileg vonultak le az alispáni helyiségbe és ott várakoznak, hogy a megérkező alispánt üdvözöljék.

Gróf Laszberg Rudolf ma is kijelentette az újságíróknak, hogy hivatalos tudomása nincs Vigyázó gróf megválasztásáról és ha elfoglalni akarná a hivatalát, majd intézkedik, hogy ez ne történhessék meg. Egyébként semmi új esemény nem történt. A tisztviselők rendezés végzik dolgaikat.

Krauser — remélem csak nem tartott boldognak?

A szép asszony odafutott a bámuló férjhez, puha karjaival átölelte forró ajkával kereste a bámulattól nyitva feledett száját, hogy bársony ajkaival betapassza.

Oh maga szerelmes számarkám — sügőre szerelmesen — hát elhitte az én mesémet? Hát így kellett megának vélekedni, a maga édes kis feleségéről? Oh maga országos csacsi! Oh én egyetlen kedves jó uram!

— De édesem — mondá a most már teljesen megnyergelt férj — itt van Kéki ur is, ő is helyben hagyta az ön vallomását!

— Hogyan, Kéki ur? ismétlé az asszony a mondott nevet, míg forró fejét férje kebeléről magasra emelé — hol van az az ur? . . .

Kéki tisztában volt a színjátékkal; ilyen szerepet csak nagyon szerelmes asszony játszhatik. Ilyen asszonynak a lába nyomát is meg kell csókolni. — Az ilyen szerelem megéri az életet.

— Itt vagyok nagyságos asszonyom — mondá közelebb lépve Kéki. — Engedje meg, hogy köszönetet mondjak önnek azért, hogy eme családi vígjátékban, engem választott hősnek. — Ez a tisztesség, eddigi összes babérjaimat elhomályosítja, szívemet

pedig sohasem remélt magasságba emeli fel!

— Ha ön csakugyan Kéki? úgy nagyon kérem, hogy ezt a komédiát soha senkinek el ne mesélje. — Az én becsületes lelkű férjemet még kinevetnék érte!

A szép asszony most lilium fehér kezeivel megcsapkodta a bámuló Krauser szőrös ábrázatját.

— Hallgatni fogok asszonyom!

Krauserné szeméből sugarak verődtek a Kéki alakjára, melyek mintha mondották volna „itt az idő hogy távozzék!”

Kéki megértette a néma felszólítást, aztán tiszteletteljesen köszönt s a teljes győzedelem tudatában távozott arról a helyről, a hol egy ügyes, mindent kockára tevő szerelmes asszony újra felépítette a családi fészket, mely alatt már a robbantó anyag a tűz szomszédságában állott.

Krauser Willibald boldogan ölelte kebelébe hitvesét; soha többé nem gondolt Kéki Gyurira, a kitől örömeiben még az engedelem kérését is elfeledte.

Kéki Gyuri ezen a napon nem ment vissza a kanaborkák asztalához.

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstművek remekel
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban, Debrecenben egyedül Lőkövitsnál kapható.

Az újságírók megjegyezték, hogy a 26-iki és a 27-iki postát még fel sem bontotta Römer. A főjegyző helyettes zavarba jött és azzal mentegődött, hogy 26-án vasárnap volt. Egyébként majd utána néz. Laszberg gróf megjegyezte, hogy mostanában nem szándékozik rendkívüli közgyűlést összehívni.

A rendőrség ma is szigorú őrizet alatt tartja a főispánt. Az előszobájában ma is tizenkét rendőr tanyázott Gerlich, Baksai, Kolossa és Rogulya rendőrfelügyelők vezetésével. Az utcán is nagyobb számú rendőri kirendeltség őrködik, a városháza istállójában pedig nagy csapat lovas rendőr várakozik. Délben a főkapitány a rendőrség egy részét a vármegyeházától berendelte és a főváros délutáni közgyűlésére kiküldte.

Délben Laszberg gróf rendeletet adott ki, hogy ha Vigyázó gróf a megyeházára akarna bemenni, ne eresszék be. A rendelet értelmében egy csomó detektív a kapu alatt foglalt állást, az utcán a kapu előtt pedig Baksai és Rogulya felügyelők várták az alispánhelyetteset, hogy megakadályozzák a vármegyeházára való belépésében. Déli egy óráig az alispán nem ment a megyeházára.

Römer Róbert min. s. titkár ma a következő iratot intézte a tisztviselői karhoz:

„Gróf Laszberg Rudolf Győr vármegye és Győr szabad királyi város főispánjának P. P. S. Kiskun vármegyei főispáni teendői ellátásával történt megbízatása és a vármegyei főjegyző helyettesítése tárgyában. — A központi tisztviselőknek, valamennyi főszolgabíró és polgármester urnak és községi előljáró ságnak.

Ó cs. és kir. apostoli kir. felsége nov. 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával a belügyminiszter ur előterjesztésére legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Taty István Pestvármegye és Kecskemét t. h. város főispánja betegség által való akadályoztatása időtartamára P. P. S. Kiskun vármegye főispáni teendői ellátásával gróf Laszberg Rudolf Győrvármegye és Győr sz. kir. város ezen főispáni állása meghagyása mellett megbizhassa. — Ezen megbízásnál fogva f. évi nov. 24-én a vármegye kormányzatát átvette. — Miután Beniczky Lajos alispán betegsége miatt szabadságon van, Fazekas volt főjegyző pedig a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése mellett állásától egyidejűleg a nm. belügyminiszter ur által felüggasztetett, ennélfogva az 1886. XXI. t. c. 57. § d. pontjában körvonalozott jogainál fogva a vármegyei főjegyzői állásra helyettesül engem kirendelt. Erről a Cimet hivatkozással a f. évi nov. 24-én 677, illetőleg 679. sz. a. a vármegye közönségéhez intézett főispáni rendeletekre tudomás és megfelelő alkalmazkodás végett értesitem. Alispán helyett Römer Róbert helyettes főjegyző.”

Vizvezeték és csatornázás.

— nov. 28.

Dr. Burger Péter, a város orvosi karának a közügyek terén való buzgalomáról ösmeretes tagja „Debrecen város vízvezetése és csatornázása kérdésének ismeretése és méltatása” címmel füzetet adott ki. Dr. Burger munkáját a város közönségének és bizottsági tagjainak ajánlja, abban 42 oldalon fejtegeti, különösen alapos statisztikai anyagból kiindulva, az ügy közegészségi, köztisztasági és tűzrendészeti szempontjainak kiemelésével, az immáridőszerűvé vált kérdést. Rámutatot arra, hogy Debrecenben sikerült a csatornázás és vízvezeték céljaira alkalmas, a szaktekintélyek által is elfogadott vizréteget feltárunk. Ugyanis városunk legmélyebben fekvő részén, a Köntösgátnál és a fűtőháznál akadtak rá első sorban ily mély furású ártézi vízre, melyhez pedig csaknem 10–15 méter emelkedést mutat városunk földszine, keleti és északi irányban. Igen érdekesek a vízmeny-

nyiségre, költségekre sat. vonatkozó gyakorlati fejtegetések is. Az összes építési költségeket dr. Burger 1.300.000 k. összegben állapítja meg. Évi költség 123.000 k., ezzel szemben évi szükséglet 1.825.000 k., minden köbméter víznek ára 7 fillért tévén ki.

Az elolvasásra érdemes munkát végén a következőket olvassuk:

„Ugy hiszem, három fő indokom: a közegészségi, köztisztasági és tűzrendészeti külön külön megbírja, sőt föléri a hozandó áldozatokat. Naivságnak tűnik fel ezek mellett még a éhszerzési, kényelmi és költségügyi szempontokat is terjedelmesen ismertetni. Ki-ki tapasztalatból tudja méltatni azon előnyöket, miket 1–2 vízesap lakásán, konyhán, lüldőszobájában stb. nyújt és talán nem túlzás, ha feltételezem, miszerint legelőbb az előirányzottnál nagyobb költséggel megszerezznék azt; hát még, ha, mint kimutattam, az így nyert kényelem kevésbé kerülend a mai állapotnál is. Ne feledkezzünk meg, ha tisztán anyagi oldalát nézzük, hogy a vízfordás munkáján kívül a vízfordó és tartó edények romlását, kopását is számba kell vennünk, sőt a kutakat sem furják ingyen, annak is van fentartási és törlesztési költsége. A csatornabúz és utcai por kiküszöbölése pedig ismét olyas valami, melyet egyénenként mindnyájunknak érdekelni kell.”

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— november 28

Nyájas olvasónk a betű felől kérdez:
Olvasd el e verset, hát mindent megértesz.

Mit ország dolgáról a tollunk összeró,
Az a vezércikket ordító ciceró.

A mit a tárcában sok lelkes magyar mond,
Vers, próza betűje a lapokban garmond.

A csevegés féle (ha gyomrunk háborg is
Töle néha napján) sok lapnál a borgis.

Jegyzet és szerk. posta az a szerény petit.
Igy nyersz betűnkörül, olvasóm, képet itt!

— **Csend az egyetemen.** A tegnapi tüntető zajt ma teljes csönd váltotta föl az egyetemen. Az egyetemi tanács tegnapi határozata értelmében a központi épület kapuit ma zárva tartották, de minden hallgatót bebocsátottak, aki lecke-könyvét felmutatta. A hallgatók tömegesen jelentkeztek, hogy részt vehessenek az előadásokon s a most folyó vizsgákon és szigorlatokon. A tanárok rendszeresen megtartották előadásukat és sem tüntetés, sem rendzavarás nem fordult elő. Holnap, Mária Terézia halálának évfordulóján az előadás mind a négy fakultáson szünetel.

— **A vöröskereszt.** Az „Az Ujság”-ujság tanulságos fejtegetést közöl annak alkalmából, hogy a kormány megvonta a debreceni közkórháztól, a részére a betegápolását kijáró részt. A közleményből átvesszük a következő részletet: . . . „A háborúságban is van egy tiszta pont. Valami támadhatatlan, valami érinthetetlen. A vörös kereszt. A háboru sebesültjeit az ellenség is tiszteli. A sebesülteket nem bántják, a betegeteket nem öldösk, hanem segítik ápolni. Jobbpárt és balpárt, főispán és alispán, rendőrség és tntető, állam és megye lehet harcban és háborúságban. Vagy megbökölnék, vagy megküzdének. Voltak már máskor is harcok s mindgyikből a béke nő ki. Mert minden harc a békéért van. De kíméljétek a betegeket. Tiszteljétek a vörös keresztet. S akár az állam büne, akár a

megye mulasztása, a debreceni kórház panaszáznak nem szabad meghallgatás nélkül elhangzania. . .” A cikk álnévű írója *Vulpes*.

— **Vármegyei tisztviselők értekezlete.** Ma délelőtt kilenc órakor Hajdúvármegye tisztviselőikara, segéd és kezelő szemlézete értekezletet tartott a székház közgyűlés termében Wessprémy Zoltán alispán gelyettes főjegyző elnökelete alatt. Az elnök tudatta a segéd és kezelő szemlélyezettel a jóléti bizottság határozatát és azt, hogy december elsején valamennyien megkapják fizetésüket hiánytalanul, csupán azon különbséggel, hogy az állami hozzájárulás helyett a jóléti bizottság által fölvevő ötvénezer koronából pótolják a hiányt. A tisztviselők, akik egyúttal tagjai is a megyebizottságnak, egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy egymással mindenben szolidaritást és a vármegye közgyűlésének eddigi és ezután hozandó határozataihoz ragaszkodnak, az ujonnan kinevezendő főispán beiktatásánál nem segédkeznek és törvénytelen rendelkezéseit figyelembe nem veszik. A határozathozatalban részt vettek az összes járási főszolgabírók és szolgabírók is. A közgazdasági bank az ötvénezer koronát már a jóléti bizottság rendelkezésére bocsátotta. A kölcsön után 5.75 kamatot fizetnek. Ha a válság csak néhány hónapig tart, akkor a kamat különbözetet a megye hazafias tisztviselői csapatjuktól fedezik és nem nyulnak semmiféle alaphoz.

— **Sóvágó ügye.** A kir. tábla tegnap foglalkozott a Méliusz-téri rablógyilkossággal gyanuba fogott Sóvágó Jánosnak vizsgálati fogsága ellen beadott felebbezésével, melyet mint előrelátható volt, elutasított. Sóvágó tehát így továbbra is az ügyészség fogházának lakója marad, míg ügye el nem dől!

— **Főkapitányi titkár.** Géry Lajos díjtalan közigazgatási gyakornokot, a ki a hétfői tapácslás előtt tette le az esküt, ma a főkapitány mellé titkári minőségben osztották be.

— **A debreceni jótékony nőegylet társas estélye.** A jótékony nőegylet december 3-án tartandó társasestélyének rendezőbizottsága tegnap délután megállapította véglegesen a programot, egyben elhatározván, hogy a tél folyamán több érdekes programú társas estét rendez. A nőegylet mintegy 100 szegényt részesít havi segélyben, árvaházában pedig 20 árvát tanítat és neveltet, megemelve őket a tisztas társadalom részére. Jótékonycélú társas estét tehát az emberiség szerencsétlenei javára rendezi és midőn az emberszeretet nevében működik, ugyanakkor szellemi szórakozást nyújt városunk társadalmának. A program szeriul a társas estén Szávay Gyula, a jeles költő mond prólógot, Vass Antalné urasszony monológot ad elő, Bosznay Istvánné urasszony zongorázik, Zivuska Irén urleány énekel, Zilahy Gyula szaval és ifj. Wessprémy Andor hegedül. Páholyjegyekre 4 koronával előjegezhetni Molnár Ferenc ur dívatnagykerekedésében, belépőjegyeket a pénztár ad ki a Bikában. A társas esté iránt nagy az érdeklődés és a pátolj jegyek jobbra elkeltek.

— **Az állatorvosok vizsgálati díja.** A városi tanács elhatározta, hogy az állatorvosok minden vidékről behozott és a debreceni határban levő legelőkre hajtott vidéki marhákat után darabonként tíz fillér vizsgálati díjat szedhetnek, de bármily tömegű legyen is a felhajtás, öt koronánál többet nem szedhetnek. A debreceni marhákat után azonban ezuttal sem szedhetnek az állatorvosok vizsgálati díjat.

— **Székely Arthur ékszerai.** Körülbelül két hónapja történt, hogy Székely Arthur debreceni lakos kárára cselédje nagyobb ékszerlopást követett el és megszökött. A tolvaj nő közrekerítésére annak idején széleskörű nyomozást indított a rendőrség, mely azonban sokáig nem vezetett eredményre. A napokban azonban végre nyomra akadt a rendőrség. Értésült ugyanis, hogy

Szolnokon hasonló lopásért letartóztattak egy Vissári Ágnes nevű cselédet, akinek a személyleírása teljesen meggyezett a Székely-féle lopás tettesével. A kapott értesülés után Bardóc András rendőrbiztos nyomban elutazott Szolnokra és elfogta a cselédet, aki azonban tagadott és mitsem akart beismerni. Bardóc látva, hogy nem megy vele szembe táviratozott Székely Arthurnak, aki rögtön vonatra ült és odautazott. A szembesítésnél Székely az első tekintetre ráismert a gyanúsított nőben volt cselédjére, bár az csupán egy napig állt szolgálatában. A tolvaj nőszemély miután így leleplezték, bevallotta tettét. Kitént, hogy annak idején Szolnokról jött Debrecenbe és Kalló Mari névre kiállított lepott könyvvél állott be Székelyékhez. A könyvet egy szolnoki cselédleánytól csalta ki azzal az ürügygel, hogy fel akarja fogadni. Ennek a leánynak foglalóul adott is egy arany gyűrűt, mivel a könyvre mindenáron szüksége volt. Mikor itt szolgálati helyére belépett már készen volt tervével. — Szökése után Kőbányán és Rákoson elzalogosította az ellopott ékszereket, ahol sok fáradsággal és kutatással sikerült is megtalálni azokat Bardóc rendőrbiztosnak. Székely Arthur ékszerei tehát megkerültek.

— **A Magyar testvérek gyásza.** A Magyar testvéreknek gyásza van. A jeles zenészeknek tegnap délelőtt meghalt az édes apjuk, Magyar Imre. Az öreg zenészt 73 éves korában ragadta el a halál szerető családja köréből. Rézóta betegeskedett már, de elhunyt mégis váratlanul történt. Temetése holnap délután lesz.

— **A karácsonyi vásárra,** melyet Debrecenben 10 én és 11 én a „Bika“ dísztermében szegényei javára rendez a Szt. Erzsébet-negyed, nagyon sereyben folynak az előkészületek. A szebbnél szebb tárgyak nagyrészt már beérkeztek. A ki még azt nem adta volna át, nagyon kéri, hogy legkésőbb december 5 ig Wolafka Antalné urad, a leányok címére a gyűjtővel együtt beküldeni sziveskedjék. Csak ételek, italok és babák december 9-én egyenesen a Bikába küldendők fel a díszterembe déli 12 óráig. A rendező bizottság ma, szerdán d. u. 3 órakor a rendes helyen ülést tart. — Minden zsarolás ki van zárva. — Tüves végre azon terjesztett hír, hogy a legszebb tárgyak már elkelték volna. A vásárra jön minden tárgy méltányos, de olcsó ár mellett, hogy lehetőleg mind vevőre találjon.

— **Madárdal a bűnügyi osztályon.** Két nap óta madárdaltól hangos a bűnügyi osztály. A csendőrség ugyanis rajtütött az énekes madarak ellenségen és egész sereg eszifogyót szolgáltatót át a rendőrségnek. Az énekes madarakat jobbra kőművesek fogdoszták össze az erdőben. A madarakat a bűnügyi alapról táplálják egyelőre. Az erdők dalosainak szabadságát lelketlenül elközből ellen a rendőrség szigorú eljárást indított.

— **Tetten ért tolvaj.** Hétfőn délben dr. Pally Béla mester utca 26 sz. a lakására toprongyos csavargó osont be és összesomagolta már az értékes tárgyakat, mikor Zöld János házi gazda észre vette és alaposan elverte a tolvajt, a ki a lepott holmik hátrahagyásával elmenekült.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiállításban.

x **A kik olvasni, irni nem tudnak,** tessék tolmácsolni azon jelentésünket, hogy a legolcsóbb törlesztéses pénzkölcsönök csak a Budapesti Takarékpénztár képviselőségénél kaphatók. Ha kételkedik, tessék megpróbálni, pénzébe úgy se kerül. Rendes kamatu kölcsön 5 és fél százalék. Tőke törlesztéses kölcsön 65 évre 4.65. — 50 évre 4.90. százalék, ezzel a tőke is törlesztetik. Adunk kölcsönö-

ket személy hitre is, gazdák, tisztviselőnek és katonatiszteknek. — 50 év alatt már fél százalékkal az egész tőke letörlesztetvén, kiszámítható, mennyit takaríthat meg általunk. Bővebb magyarázatra mindenkit szívesen látunk d. e. 9—12 ig, d. u. 2—5 ig. Csapó u. 12. sz. a. Debrecenben. — Gyakornokok felvétetnek.

x **Használja a híres Hajdusági pedrőt.** Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerész** társ.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Cselédek gyermekei.

A gyermekvédelem magasabb feladatainak sorában kiváló figyelem illeti meg vidéki közéletünk mezején azokat az állapotokat, melyek között az urasági majorokon élő gazdasági cselédek tanköteles gyermekeinek iskolázatása történik.

Minden emberbaráti szív összeszorul, midőn azt látja, hogy a gazdasági cselédek tanköteles korban levő gyermekei mily kínok között kénytelenek az iskolát látogatni.

Az urasági majorokból téli időben az országúton és mezsei dűlőutakon dideregve vánszorgó, hiányosan öltözött cselédgyermekek csoportjait látván a korai reggeli órákban: elszorul az érző ember szíve.

Vajjon így kell-e ennek a jövőben is mindig maradnia?

Vajjon megengedi-e azt a legtermészetesebb és legközössebb emberi érzület, hogy a gazdasági cselédek tanköteles gyermekei a téli évszakban dideregve vánszorgjanak a feneketlen sárban, vízben és hóban reggelenként az iskolába?

Az európai polgárosodás és művelődés pályáján oly fényes eredményt haladó magyar nemzeti társadalom nemes eszményi szelleme nem követeli e azt meg, hogy a gazdasági cselédek tanköteles gyermekei egészségtől s testi épségük veszélyeztetése nélkül látogathassák az iskolát?

Hissen a művelt értelmiség társadalmi osztályaihoz tartozó szülők egyike sem tűrné azt meg, hogy a tanköteles korban levő gyermekei átázva és átfázva kerüljön napról napra a téli évszakban az iskolába?

Ne mondja azt senki, hogy a majorokon élő gazdasági cselédek gyermekei megvannak teljesen edelve a téli időjárás viszonyosságai ellen. Ez csak önző szűkkeblűség mentsége és védekezése. A földmives osztály gyermekeinek ellentállóképessége és edettség aránylag még sokkal kisebb, miután a gyermekek nevelése és gondozása gyarló és hiányos.

Bebizonyított dolog, hogy a katonasorban is többet bír el és tart ki az értelmiségi osztályhoz tartozó hadköteles fiatalember, mint a földmives fia.

Az időjárás viszonyosságaival szemben a gazdasági cselédeknek hiányosan öltözött, rossz cipőben és csizmában járó gyermekei sokkal kevesebb ellentállási képességgel bírnak, mint az értelmiségi osztályok, a vagyonos szülők gyermekei. Ezeknél fogva elutasíthatatlan követelményt képez az, hogy a magyar társadalom védelmére siessen a gazdasági cselédek tanköteles gyermekeinek.

Vajjon miként volna ezen védelem teljesíthető?

A segítség megadása legyőzhetetlen nehézségekbe nem ütközik. Az urasági majorokban levő tanköteles gyermekeket reggelint egy zárt társaskocsiban kellene összegyűjteni s beszállítani.

Az első feladat ilyen zárt társaskocsik beszerzése volna. Ez pedig társadalmi uton, a községek s vármegyék anyagi segélye mellett könnyen volna eszközölhető. A már beszerzett társaskocsikhoz szükséges lófogatok szolgáltatása az urasági majorok és tanya tulajdonosait vagy bérletit terhelné főként s megegyezés szerinti sorrendben.

Ugy hisszük, hogy nagy- és középbirtokososztályunk s nagybérlőink oly nemes hu-

manizmustól áthatott műveltségnek vannak birtokában, miszerint a tanköteles gyermekek beszállításához szükséges lófogatok kiállítását a legnemesebb önzetlenséggel teljesítenék.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerdán „Eleven ördög“, operette (B) bérletben.

Csütörtökön „Takarodó“, dráma (C) bérletben.

Pénteken „Szent Iván éji álom“, regényes színjáték. (Vörösmarty emlékére.) (A) bérletben.

Szombaton „Dolovai nábob leánya“, színmű (B) bérletben.

* **Ingyenélők.** Ennek a darabnak igen szép előzményei vannak a mi színházunkban. Meg kell állapítunk, hogy mai előadásánál sokkal szebbeket láttunk már Debrecenben. A régi darabokkal éppen azért, mert nem egyet láttunk már jobb előadásban, a társulatnak szerencséseje nincsen, az ilyeneket (mint ma is láttuk) nem is igen látogatja a közönség. Jobb lenne több új darabot adni, mert ilyenkor meg van az újdonság varázsa, de nincs meg az összehasonlítás. A mai előadásból csak is a fahusi szerelmes pár, *Fóti Frida* (Sári) és *Árkosi Vilmos* (Jani) szép énekét, kedves szerelmi ingerkedéseit és a *Polgár* (Boros) és *Szakácsné* (Borcsné) jóízű alakítását emelhetjük ki. *J. Csáder Irén* (Eszter) máskor több erővel játszotta meg a drámai szerepét, *Ternyei* (Bódi) szintelen volt, a többiek pedig legjobb akarattal sem csinálhattak volna valamit a szerepeikből. Az acélhang dalárda tagjai (ezuttal *Kondor* is) tulzásokkal pótozták a humort s inkább furecsa ruhákkal és a kiválogatott nőtákkal keltek derűtséget, mint azok előadása. Néhány nap óta sok esetlenséget találunk a rendezésben is. A Boros-ház rózsái p. o. az utcára jutottak, nem a kertbe. Tessék csak Budapestben a ház elé bigyeszteni a rózsalugast, marad e belőle valami! „Veér Judit“ hanem pedig Judit oly soká cibált egy letéphetlen rózsát, hogy e miatt legszebb jelenete kárba ment, ugyanitt a láthatatlan ajtó nagyon is látható kilincsel nyitogatták s t. b. Ilyen slendriánság nem való a debreceni színpadra.

* **A színház hírei.** A holnaputáni színre kerülő „Takarodó“ A modern irodalom dráma természetének egyik kiválósága az a hatásos jelenetekben gazdag dráma melyet a Zilahy társulat nagy siker mellett 15 szór adott elő. Az egyetlen nő szerepet Szabó Irma játssza s Kláriájáról a legelismertebb nyilatkoztak a lapok annak idején. Az őrmestert Békés Gyula adja kinek ez egyik legjobb szerepe. Szakács Helbigje és Ternyei Laufenje szintén nagyon tetszett az aradi közönségnek. A darab többi szerepei is a legjobb kezekben vannak. E dráma Zilahyknál úgy van beállítva, hogy mikor új volt Aradon hat hét alatt 12 előadás: ért el. A darabhoz szükséges egyenruhák mind eredeti porosz egyenruhák. Holnap kerül színre az „Eleven ördög“ a régi bájos zenéjű Eleven ördög muzsikájában lesz alkalma gyönyörködni a közönségnek holnap este. Az énekes társulat, élén Fóti Fridával nagy gondal készült el a mai érdekes reprizre.

PAVIRATOROK.

Hazafias alispán.

Marosvásárhely, nov. 28. Krisztoffy József belügyminiszter felhívta Marostordavármegye alispánját, hogy a miniszterelnök ellen elkövetett tisztelet-

lenségért felfüggesztett Körössy szolgabíró ügyében járjon el és tegyen távirati jelentést a belügyminiszternek. Farkas alispán újlag felírt a belügyminiszterhez és kijelentette, hogy a kormány intézkedését nem hajtja végre. Különben is a fegyelmi iratokat már az első felíratához nem csatolta és ez maga eléggé bizonyítja az engedelmesség megtagadását.

Osztrák szociálisták szervezkedése.

Bécs, nov. 28. Egész Ausztriában ma rendezte a szociáldemokrata-párt a szervezett munkásoknak tüntetését az általános, egyenlő és egyenes választói jog mellett. A legtöbb gyár, üzlet és sok iroda zárva van. A bécsi munkások a Károly téren gyülekeztek és onnan indult ki a nagy tüntető menet. Néhány perccel 10 óra előtt mintegy 2000 emberből álló cseh nemzetiségi munkáscsoport vonult el a parlament előtt. Az elvonuló munkásokat a cseh nemzetiségi képviselők megéljenzették. A munkások az általános választói jog éltetésével válaszoltak. Egynegyed 11 órakor a nagy menet eleje a parlamenthez ért. Egy küldöttség vonult fel az országház épületébe, hogy a képviselőház és az urakháza elnökeinek és a miniszterelnöknek kérvényt nyújtson át. E közben folyton tartott a mintegy 200,000 főnyi tüntető menet felvonulása. A nagy körmenetén óriási embertömeg nézi a felvonulást. A parlament közelében a tömeg áttörte a rendőrkordont, de újra visszazsoritották. A felvonulás teljes rendben folyik és 11 órakor még folyton tart. Eddig nem történt komolyabb incidens.

Budapesti gabonaföld.

(Déli váriat.)

Budapest, nov. 28.

Buzakinfalat és vételkedv mérsékelt. Bányadt irányzat mellett 20 000 métermázsas kerület forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaföldök közül tengeri lanyha, rozs nyugodt, a többi változatlan. Idő: derült.

Haza áprilisra	17.12-14.
Haza áprilisra	14.26-28.
Szab áprilisra	14.24-27.
Tengeri májusra	13.66-68.
Repos 1906. augusztusra	26.10-20.

Törvényszék.

§ A mulatság vége. Ez év nyarán augusztus havában történt, hogy Kiss Lajos és Kiss Sándor kisujszállási számadó gulyások holmi jószág eladás sorban átrándultak a tiszacsegei vásárra, hol is a véletlen észszehozta őket Fodor János magukfajájú gulyással, akivel egyébként atyafiságban is állottak. A találkozásnak nagyon megörültek és mivelhogy a jószágokon sikerült hamarosan tudni és így pénz volt bővíben a két Kiss rokon szívélyességgel meginvitálta az atyáit egy pár meszely borra. Aztán mert olyan ünnepi hangulatban voltak, hát egy szívvvel lélekkel alaposan felöntötték a garatra. Az eleinte csendes borozgatásból így persze vig mulatozás, majd pedig duhajkodás kerekedett. — Eközben Fodor Jánostan erősen ágaskodni kezdett a virtus és egy kis birokversenyre kapacitálta Kiss Lajos, a kinek nem volt ugyan a mérközéshez nagy hajlama, de sok biztatásra kiállott a sakra. Hogy oszt összeakasztották, hát kegyetlennül földhöz találta lapítani a vitézkedő Fodort, a kinek pötyögösen eshetett a dolog, mert nagyon megnehezített érte és a botjával kezdett hadonászni, amiközben Kiss Lajost nem éppen akaratlanul kupán legyintette. Ezt megint az vette zokon tőle és Sándor bátyjának közreműködésével csunyan helybenbaggta a rokont, akit lepedőben kellett hazaszállítani. Husz napig nyomta az ágyát Fodor János, de nem is hagyta annyiban a dolgot, hanem a törvény elé vitte. Hanem aztán közben mégis megbékült a két Kissel és a tegnapi föltárgyaláson vissza is vonta a panasza. A törvényszék azonban ennek dacára elítélte a két testvért 5-5 napi fogházra és 10-10 korona pénzbüntetésre.

Szerkesztői-posta.

Zivuska A. urnak. (Helyben.) Az „Akkor édes” című költemény kéziratában valami zavar van. Tessék újra beküldeni.

Vers. Kissé zavaros. Ugy látszik, hogy a szerző valami nagy eredetiséget talál abban, ha a szellemes versben „Őn” megszólítást használ, pedig ez egy kis afekáció. Sikerültebbet várunk.

Érdeklődő. „Főbenjáró büntettek” (criminalia capita) azok a büntettek, amelyeknek büntetése a halál. A magyar büntető törvénykönyv csak két ilyen esetet ösmert: a király elleni merényletet, akár kísérlet az, akár elköveték és a gyilkosságot. Egyéb esetekben csak az önkényuralom rendezett kivégzéseket annyi sok derék hozzát avatván vértanukká. Hogy most van-e okunk attól tartani, hogy „az akasztófa és golyó” (Tisza gróf kedvenc rémlátása) érvényesülhet? Egyelőre mesebeszéd az ilyen. Reméljük mindnyájan a legjobbat.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 63

VII.

„Isten hozzád, örökre, végkép!”

Bántott ez a hang. — Valami igazab-
bat akartam látni, mint becses mamáját, a
bárónőt. A parkba lévedt tekintetem, hol
fehér topolyok tartanak diszorséget a Serén-
kek és kastélya előtt, a rózsák pedig pana-
szolják, hogy rég nem hallották már ifjú
szerelemes párok suttogását, rég nem láttak
testvéreiket, bájcs ifjú delnök arcának ró-
zsás pirját...

Dehogyan nem hallottak, dehogyan nem
láttak!

Az ablakkal szemközt kigyózó ösvényen
érdekes csoportot pillantottam meg. Fiatal
leány sétált karonfogva egy fiatal urral. A
fiatal ur Aladár volt.

Jóízű mosolya igen jól leplezte lelké-
nek u. n. vigasztalanságát. Izgett mozgott,
mint a keneső, hajlongott, bókolt, elhullatott
zsebkezdőket emelt föl, rózsákat nyújtott át,
egyszóval egészen úgy viselte magát, mint
valami szerelmi jelenetekre betanított cir-
kuszbéli uszár. Társnője, elég fiatal, karcsu
termetű leány volt; öltözéke kifogástalanul
előkelő és divatos. Fején hatalmas pircs haj,
az orra mögött akkora, mint egy óra nehezék.
Szakasztott a „Fügende Blätter” millionos
eladó leány! Igen előkelők voltak mozdul-
latai, csak a kacagása látezott egy kizsé ki-
hívónak.

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 53. szám (B)

Debrecen, szerda, 1905. nov. hó 29-én:

Az eleven ördög.

Víg operette.

S Z E M É L Y E K :

Sonbise, herceg, frankhon	Vadász Lajos
marsalja — — — —	V. Kállai J.
Hercegnő — — — —	Szabó Gyula.
Tibull, báró — — — —	Koppán Margit.
Hermína, nővére — — — —	Fóti Frida.
Letoniers Viconte — — — —	Sarkadi Vilmos.
Pomponius, nevelője — — — —	Arkossy Vilmos.
Grevin, szató — — — —	Sz. Pozsonyi L.
Marianne, neje — — — —	Polgár Sándor.
Desperienes, tanácsos — — — —	Szakácsné.
Veronika, nővére — — — —	Dinyéssy J.
Margot, leánya — — — —	Perényi József.
Polgármester — — — —	

Holnap, csütörtökön, nov. hó 30-án:

Takarodó.

Dráma.

A debreceni izr. szent egylet,
„Chevra Kadisa” előjárósága mely
fájdalommal jelenti, hogy az egylet
érdemes tagja

Schneer Sámuel ur

élete 70 ik évében 1905. év nov.
hó 28 án jobblétre szenderült.

Az elhunyt hült tetemei 1905.
év november hó 30-án délelőtt 10
órákor fognak a Hatvan u. 70 sz.
gyászaházból az izr. temetőbe örök
nyugalomra kísértetni, mely kísé-
rethez való csatlakozásra az egyleti
tagok tisztelettel felkéretnek.

Debrecen, 1905. nov. 28.

Az izr. szent egylet előjárósága.

15250.

Árverési hirdetmény.

Debrecen szab. kir. város tulajdonát
képező s alább megjelölt földterületek
1906 évi január hó 24-ik napján délelőtt
10 órákor a városháza nagy tanácsster-
nében egyaránt nyilvános árverés-
sen 1906 évi október 1-től 1909 évi
október 1-ig terjedő három gazdasági évre
a legtöbb bérösszeget ígérőnek haszon-
bérbe fognak adadni. És pedig:

1. a cs. és kir. közöshadseregbeli
lovassági laktanya mellett fekvő u. n.
Bikfalvi-féle 2 hold föld. (Kikiáltási ár
201 korona.)

2. az elepi III-ik dűlőben fekvő Gön-
ci-féle telekkönyvileg 18. h. 1496 □ öl
cataszter szerint 19 h. 1100 □ öl tanya-
föld. (Kikiáltási ár 250 korona.)

3. u. n. Pipagödrök s a Kösely folyó-
nak ezek mellett elterülő része összesen
11 h. 217 □ öl föld. Kikiáltási ár 200 kor.

4. a Szotyori Nagy Károly féle 8 h.
202 □ öl területű majorsági föld lak-
épületekkel, szőlő ültetvényryekkel és
gyümölcsösökkel, Kikiáltási ár 610 korona.

5. a Dohány gyár háta megett el-
terülő 3 h. 1354 □ öl föld. (Kikiáltási
ár 100 korona.)

6. a cs. és kir. lovassági laktanya
mellett fekvő u. n. Kerekes-féle 2 h.
278 □ öl majorsági föld. (Kikiáltási ár
85 korona.)

7. az Ispotály tágos külső része t.
i. a Hajduszoboszlói-ut mellett és a régi
sorompóház körüli együttesen 34 hold
területű földek. (Kikiáltási ár 1454 kor.)

8. a régi sintér telep épületekkel
és hozzátartozó 1 hold 50 □ öl földdel
(1906. május 1-től—1909. ápril 30-ig
terjed. Kikiáltási ár 100 korona.)

9. a sesta-kert háta megett s a
barakk mellett fekvő mintegy 6 hold-
nyi legelőföld. (1906. november 1-től
1909. október 1-ig terjedőleg. (Kikiál-
tási ár 180 korona.)

Eriől az árverelmi szándékozók az-
zal értesítetnek, hogy a részletes ár-
verési feltételek a városi számvevői
hivatalunknál — hivatalos órák alatt
megtekinthetők, az árverés alkalmával
pedig a jelzett kikiáltási árnak 10% át
tartoznak készpénzben vagy elfogadha-
tó értékben az árverést vezető bizott-
ság kezéhez letenni.

Debrecen 1905. november hó 23-án.

A városi tanács.

Kitünő borecet.

Kitünő régi bakar borból készült erős borecet kapható literenként 80 krczárért Péterfia utca 9 szám alatt naponként délután 3 órától 5-ig

1397—1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V 816/4 1905 számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Sulkó és Winternitz részére Weiszberger Mihály debreceni lakostól 154 kor. — fill. tőke, ennek 1905 évi február hó 22-n napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 kor. 30 fill. perköltség erejéig 1905 évi március hó bíróság le és felül foglalt és 716 korona — fillerre becsült lakatos szerzők villany felszerelési eszközök és butorokból álló ingóságok 1905 évi decembervhó 15 n. délután 2¹/₂ órakor kezdetét veendő és Debrecen Hunyady u. 11 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen 1905 évi november hó 19-n

Bódogh Zs.
bírói kiküldött

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

Oh! an! permetezni nem kell!

a szőlőszet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres **Delawáre** vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd.**

Somogy-m.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró

nely nem tép, de jól összetartja és nödteti a bajuszt!

== 1 doboz ára 40 fillér. ==

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Ékszer különleges ségek

KIZÁRÓLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

(Fehérló szálló épületében.)

É r t e s i t é s.

Alapítatott 1890. **DANKÓ M. cég** temetkezési intézete. Alapítatott 1890.

Nagyérdemű közönség!

A manapság már gombamódra elszaporodott, kisebb temetkezési üzletekkel szemben, hivatva érzem magam kijelenteni, hogy én az üzletemet, boldog emlékezetű édes atyám közbeesült nyomdokain továbbra is változatlanul vezetem s minthogy b. e. édes atyámnak sem volt szokása, hogy az igen tisztelt polgári, vagy az uri osztályhoz tartozó családokat, akár bemutatkozás, akár üzleti ajánlása végeit felkeresse, ezt én sem teszem, mert tudom, hogy csak kellemetlen lehet, ha a haláleset alkalmával tolakodó s nem ritkán hivatlanul kiméletlen ajánlatokkal terhelik a megszorodott feleket. — Igéneket sok mindent, még olyat is, amivel nem rendelkeznek, mesés olcsó árakat, fényes felszereléssel való kiszolgálást, csak hogy megtéveszthessék azokat, kikhez betolakodnak, pedig tudhatnák nagyon jól azt, hogy a hivatlan vendégnek hol a helye. Én az ilyen dolgokat nem teszem, mert magam és üzletem, egyedül törekvése a jövőben sem lesz más, mint szolid és lelkiösmeretes kiszolgálással megtartani azon pártfogást és tiszteletet, amely a nagyérdemű közönség b. e. édes atyámmal szemben tanusítani szives volt; valamint azt sem teszem, hogy embereimet az anyakönyvi hivatal előtti ácsorgásra s az odamenő gyászos feleket nem szép uton, de tolakodás általi való elfogásra tartsam, mert ő nekik is megmondtam azt, hogy üzletem jó hírnevét ily aljas dolgokkal meg ne pécseteljék. — Én ezen a téren már 17-ik éve működöm s elég tapasztalatot szereztem ezidő alatt, hogy a szomorú felek igényeit hogyan lehet mindenféle igéreteket nélkül pontosan kielégíteni. Nem hivatkozom arra, hogy hol voltam alkalmazásban, mert azt ugyis tudja a n. é. közönség, hogy b. e. édes atyámmal válllvetve igyekeztünk azon, hogy a minket felkereső szomorodott feleket, pontosan és lelkiösmeretesesen kielégítsük s így a n. é. közönség teljes bizalmát és meglegedését meg is nyertük.

Ertesítéssel együtt szives figyelembe hozom, hogy érekeporsóimat gyári áron bocsátom rendelkezésre, továbbá egyszerű és diszes fa- és bársony koporsókat, egyszerű és diszes üveges kocsijaimat, szóval minden e szakmában szükséges dolgokat, csekély haszonnal bocsátom a szomorodott felek rendelkezésére. — Sirkoszoruk 40 krtól feljebb, felnöttek részére diszített koporsók 5 frtól feljebb.

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, maradtam

Debrecen, 1905. november havában

tisztelettel

Dankó M. utóda Dankó Béla

temetkezési intézet tulajdonosa.

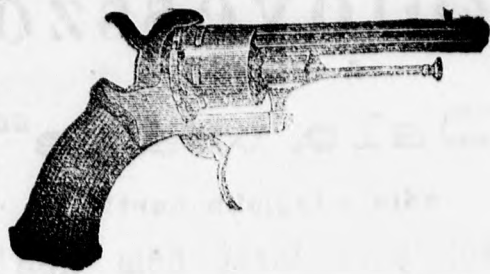
Eladó gőzmalom.

A debreceni Első Takarékpénztár a tulajdonát képező közvetlen a város alatt és a m. á. v. vonala mellett fekvő u. n.

Barcsai-féle gőzmalmot

a vele járó 2366 négyszögöl telekkel a benne található összes felszerelésekkel együtt — igen kedvező feltételek mellett eladja. Az eladás tárgyát képező malom azonnal átvehető. Bővebb értesítés nyervehető alulírott igazgató-ágnál.

Debreceni Első Takarékpénztár Igazgatósága.

ÖNVÉDELMI célból

legjobb minőségű
forgópisztolyokat és
angol „boseer“-eket

ajánlok legnagyobb választékban és jutányos árak mellett.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

EGY

HÓNAPIG

TELJESEN INGYEN:

A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSÁG politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: AZ UJSÁG-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. AZ UJSÁG gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. GYÖNYÖRŰ HUSVETI ALBUM! Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54 szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli AZ UJSÁG. Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.